

Obsah

Předmluva k prvnímu vydání	11
1 Úvod (V. Vojtíšek)	13
Pojem chirurgie	13
Vývoj chirurgie ve světě	13
Vývoj chirurgie u nás	14
Rozvoj specializovaných oborů	15
Vyšetřovací metody v chirurgii a paraklinická vyšetření	16
Léčba konzervativní a operační	19
Konzervativní léčba v chirurgii	20
2 Antiseptika a aseptika (V. Vojtíšek)	22
Historické poznámky	22
Dezinfekce	22
Dezinfekce operačního pole	23
Sterilizace	23
Sterilizace varem pod tlakem	24
Sterilizace horkou párou	24
Sterilizace horkovzdušná	25
Sterilizace plynem	25
Sterilizace zářením	26
Balení sterilizovaných předmětů	26
Zásady antiseptiky a aseptiky při operaci	27
Nozokomiální infekce	27
Ochrana proti nemocničním nákazám na operačním sále	28
3 Krevní transfúze, infúze, dlouhodobá parenterální výživa (V. Vojtíšek)	30
Historické poznámky	30
Organizace dárcovství krve	31
Krevní skupiny	31
Odběr vzorků krve příjemce	32
Stanovení krevní skupiny	32
Transfúzní přípravky	33
Provedení převodu	35

Reakce a komplikace po transfúzi	35
Transfúze u dětí	36
Exsangvinační transfúze	37
Infúzní léčba	37
Infúze u dětí	39
4 Anestézie - znečitlivění (J. Počta)	41
Místní znečitlivění - lokální anestézie	42
Toxická reakce na místní anestetika	42
Způsoby místní anestézie	43
Celkové znečitlivění	44
Příprava nemocného k anestézii	45
Anestetický či narkotizační přístroj	45
Anestetické systémy	47
Druhy anestézie	47
Kapaliny	47
Plyny	48
Inhalační anestetika	48
Nitrožilní anestetika	48
Rektální anestetika	49
Svalová relaxancia	50
Zásady ošetřování	51
5 Záněty (V. Vojtíšek)	52
Nespecifické záněty	52
Šíření zánětu	53
Specifické záněty	54
Anaerobní infekce	54
Tetanus	54
Léčba zánětu	55
Zásady ošetřování	56
6 Nádory (V. Vojtíšek)	58
Depistáž zhoubných nádorů	59
Diagnostika nádorů	60
Léčení nádorů	60
Chirurgická léčba	60
Terapie zářením	61
Hormonální terapie	61
Cytostatická léčba	61
Imunologická léčba	61
Komplexní léčba nádorů	62
Zásady ošetřování	62
7 Organizace práce na operačním sále (V. Vojtíšek)	63
Zařízení operačního sálu	66
Operační nástroje	70

Základní instrumentárium	70
Šicí materiál	70
Speciální nástroje	73
Úklid operačního sálu	75
Operační skupina	76
Chirurgické středisko	76
8 Traumatologie (J. Strnad)	77
Obecná traumatologie	77
Poranění kůže a podkoží	78
Poranění svalů	78
Poranění šlach a vazů	79
Poranění cév	79
Poranění nervů	80
Poranění vnitřních orgánů	80
Poranění skeletu	81
Klinické známky zlomeniny	82
Léčení zlomenin	83
Zásady ošetření zlomenin	83
Operační léčení zlomenin	89
Úrazy kloubů	90
Rehabilitace	91
Syndrom zhmoždění (Crush syndrom)	92
Polytraumatismus	93
Zásady ošetřování polytraumat	94
9 Rehabilitace v chirurgii (V. Vojtíšek)	96
Léčebná tělesná výchova	96
Fyzikální léčba	97
Reflexní terapie	98
Péče o pacienty po amputaci	99
10 Předoperační a pooperační péče, chirurgická dietetika (V. Vojtíšek)	100
Celkové předoperační vyšetření	101
Vlastní předoperační příprava	102
Příprava diabetika k operaci	103
Místní a celkové reakce na operaci	103
Pooperační péče	104
Chirurgická dietetika	105
Pooperační dieta	106
11 Pooperační komplikace (V. Vojtíšek)	108
Časné poruchy	108
Poruchy dýchání	108
Selhání oběhu	109
Poškození centrálního nervového systému	111

Hypertermie a hypotermie	111
Krvácení	111
Patologický obsah v ráně	112
Pozdní komplikace	112
Hnisání v ráně	112
Dehiscence rány	112
Proleženiny (dekubity)	113
Kardiovaskulární komplikace	113
Pozdní bronchopulmonální komplikace	114
Komplikace z trávicího ústrojí	114
Komplikace z močového ústrojí	115
Pooperační poruchy u dětí	115
Komplikace ve stáří	116
12 Chirurgie hlavy a páteře (V. Vojtíšek)	118
Anatomické poznámky	118
Úkoly všeobecné chirurgie u onemocnění hlavy a páteře	118
Historická poznámka	119
Hnisavá onemocnění	119
Zásady ošetřování	120
Vrozené vady obličeje	120
Nádory obličeje	120
Úkoly neurochirurgie	121
Speciální vyšetřovací metody v neurochirurgii	121
Mozková hypertenze a hypotenze	122
Operační neurochirurgické přístupy	123
Vrozené vady lebky a páteře	124
Hnisavá onemocnění mozkových plen a mozku	124
Nádory lebky	125
Nitrolebeční nádory	125
Chirurgie mozkových cév	125
Chirurgie neztižitelné bolesti	127
Onemocnění páteře a míchy	127
Nádory páteře a míchy	127
Zásady ošetřování	128
Poranění obličeje (J. Strnad)	128
Rány na obličeji	128
Zlomeniny obličejového skeletu	129
Skalpace hlavy	129
Poranění slinných žláz	129
Poranění oka	129
Kranio cerebrální poranění (J. Strnad)	130
Patofyziologie reakce mozku na úraz	130
Stupně poranění mozku	130
Zásady ošetřování	131
Edém mozku	133
Zlomeniny lebky	134
Poranění páteře a míchy (J. Strnad)	134

Poranění páteře bez poškození míchy	135
Poranění páteře s poškozením míchy	136
První pomoc při poranění míchy	138
Léčení při poranění míchy	138
Zásady ošetřování nemocných s poraněním míchy	139
13 Onemocnění krku (V. Vojtíšek)	141
Vývojové vady	141
Záněty	142
Štítná žláza	142
Příprava a pooperační péče	144
Příštítná tělíska	144
Tracheostomie	145
Zásady pooperačního ošetřování	146
14 Chirurgie hrudníku (V. Vojtíšek)	147
Historická poznámka	147
Anatomická poznámka	147
Patofyziologická poznámka	147
Vyšetřovací metody v hrudní chirurgii	148
Následky nitrohrudních onemocnění	148
Chirurgické plicní choroby	150
Nádory	150
Nádory mezihrudí	150
Tbc plic	151
Plicní absces	151
Bronchiektázie	151
Léčebné výkony pro hrudní onemocnění	151
Punkce hrudníku	151
Bülauova drenáž	151
Intratorakální plicní výkony	153
Zásady ošetřování	153
Poranění hrudníku (J. Strnad)	153
Krytá poranění	154
Otevřená poranění	156
Chirurgické choroby prsu	157
Anatomické poznámky	157
Poporodní záněty prsu (mastitis)	158
Karcinom prsu	158
15 Chirurgie břicha a trávicí trubice (V. Vojtíšek)	161
Anatomické poznámky	161
Druhy laparotomií	162
Kýly (hernie)	162
Klinický obraz kýl a jejich rozpoznání	163
Chirurgická léčba hernií	164

Chirurgické onemocnění jícnu	165
Anatomické poznámky	165
Zásady ošetřování	166
Žaludek a dvanáctník	167
Anatomické poznámky	167
Historické poznámky	168
Chirurgické choroby žaludku a dvanáctníku*	168
Vředová choroba	169
Chirurgická léčba	171
Zásady ošetřování	171
Nádory žaludku	172
Benigní nádory	172
Rakovina žaludku	172
Tenké a tlusté střevo	173
Anatomické poznámky	173
Fyziologické poznámky	174
Kongenitální anomálie	174
Zánětlivá střevní onemocnění	174
Střevní nádory	176
Vyšetření tlustého střeva a konečníku	177
Chirurgická léčba nádorů tlustého střeva	178
Nenádorová onemocnění řitě a konečníku	180
Zásady ošetřování	181
Chirurgické onemocnění žlučníku a žlučových cest	182
Anatomické poznámky	182
Fyziologické poznámky	182
Historické poznámky	182
Speciální vyšetřovací metody	183
Žlučové kameny (cholelithiasis)	184
Chirurgický ikterus benigní a maligní	185
Chirurgické onemocnění jater	187
Chirurgická léčba portální hypertenze	187
Chirurgické choroby břišní slinivky	187
Anatomické poznámky	187
Akutní zánět břišní slinivky (pancreatitis acuta)	188
Chronická pankreatitis	189
Nádory břišní slinivky	190
Chirurgie sleziny	190
Anatomické poznámky	190